T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **1**

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **34**

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 13
7. DENETİM BULGULARI 13
8. EKLER 31

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Yapısı 2
Tablo 2: İdari Personel Sayıları 4
Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 5
Tablo 5: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 7
Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL) 7
Tablo 9:Yetkisiz Birimlerce Açılmış Banka Hesap Numaraları Tablosu 14

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

Ar-Ge: Araştırma Geliştirme

A.Ş: Anonim Şirket

BAP: Bilimsel Araştırma Projeleri

BMKYS: Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi

EKAP: Elektronik Kamu Alımları Platformu

MYO: Meslek Yüksekokulu

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Üniversite Adına Yetkisiz Birimlerce Muhasebe Sistemi Dışında Banka Hesabı Açılması

2. Yapım İşi Kapsamında Alınan Cihazların Doğru Şekilde Muhasebeleştirilmemesi

3. Dekanlık Görevine Mevzuatta Belirtilenden Daha Uzun Süre Vekalet Ettirilmesi

4. İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

5. Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımların Elektronik Kamu Alım Platformuna Kaydedilmemesi

6. Yeni Birim Fiyat Analizlerine Uygulanan Yerel Rayiçlerin Ticaret veya Sanayi Odasına Onaylatılmamış Olması

7. Bilimsel Araştırma Projelerinin Öngörülen Sürede Tamamlanmaması

8. Geçmiş Yıllarda Alınan Taşınırlardan Hiç Kullanılmamış ve Atıl Halde Bekleyen Taşınırların Bulunması

9. Dayanıklı Taşınırlara Numaralandırma İşlemlerinin Yapılmaması

10. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Gereklerini Yerine Getirecek Kurumsal Altyapının Oluşturulmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi 1 Nisan 1975 tarihinde 1873 sayılı Kanun ile kurulmuştur. Üniversitenin eğitim faaliyetleri ile idari teşkilatlanması 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yürütülmektedir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu'dur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve

6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Ondokuz Mayıs Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Koordinatörlükler, Bilimsel Araştırma Birimi Genel Sekreterlik, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadırlar.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır

Ondokuz Mayıs Üniversitesi bünyesinde 18 fakülte, 2 yüksekokul, 2 enstitü, 11 meslek yüksekokulu bulunmaktadır.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
• Rektör • Rektör Yardımcıları • Genel Sekreterlik • İç Denetim Birimi • Hukuk Müşavirliği • Bilgi İşlem Daire Başkanlığı • İdari ve Mali İşlem Daire Başkanlığı • Hukuk Müşavirliği • Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Bşk. • Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı • Personel Daire Başkanlığı • Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı • Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı	• Rektör • Rektör Yardımcıları • Yönetim Kurulu • Senato • **Fakülteler** • Ali Fuat Başgil Hukuk Fakültesi • Diş Hekimliği Fakültesi • Eğitim Fakültesi • Fen Edebiyat Fakültesi • Güzel Sanatlar Fakültesi • İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi • İlahiyat Fakültesi • İletişim Fakültesi

www.balioglu.net

• Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı • Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü • Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri • Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi • Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü	• Mimarlık Fakültesi • Mühendislik Fakültesi • Sağlık Bilimleri Fakültesi • Tıp Fakültesi • Turizm Fakültesi • Veteriner Fakültesi • Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi • Ziraat Fakültesi • Bafra İşletme Fakültesi • İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi • **Enstitüler** • Kenevir Araştırmaları Enstitüsü • Lisansüstü Eğitim Enstitüsü • **Yüksekokullar** • Devlet Konservatuarı • Yabancı Diller Yüksekokulu • **Meslek Yüksekokulları** • Adalet MYO • Bafra MYO • Bafra Turizm MYO • Ballıca MYO • Çarşamba Ticaret Borsası MYO • Havza MYO • Sağlık Hizmetleri MYO • Samsun MYO • Terme MYO • Vezirköprü MYO • Yeşilyurt Demir Çelik MYO • **Ortak Dersler/ Diğer Bölümler** • Türk Dili Bölümü • Atatürk İlkeleri Ve İnkılap Tarihi Bölümü • Yabancı Diller Bölümü • Beden Eğitimi Bölümü • Güzel Sanatlar Bölümü • **Koordinatörlükler** • Kalite Koordinatörlüğü • Meslek Yüksekokulları Koordinatörlüğü • Mezunlar Koordinatörlüğü • Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı Koordinatörlüğü • Proje Yönetim Ofisi Koordinatörlüğü • Temel Bilimler Dersleri Koordinatörlüğü • Uluslararası İlişkiler Koordinatörlüğü • **Uygulama ve Araştırma Merkezleri (25 adet) ile Uzaktan Eğitim Merkezi**

www.balioglu.net

Üniversitede 31.12.2020 yılsonu itibariyle akademik ve idari personel sayısı toplam 6610'dur. Bu personelden 2565 kadrolu akademik personel, 24 yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 1559 idari personel, 535 sözleşmeli idari personel ve 1927 işçi kadrosunda

idari personel bulunmaktadır.

Tablo 2: İdari Personel Sayıları

	Dolu	Boş	Toplam
Genel İdari Hizmetler	562	437	999
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	635	484	1.119
Teknik Hizmetleri Sınıfı	146	134	280
Avukatlık Hizmetleri	5	3	8
Yardımcı Hizmetli	203	194	677
Eğitim Hizmetleri Sınıfı	7	-	7
Din Hizmetleri	1	-	1
TOPLAM	**1.559**	**1.252**	**2.811**

Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Kadroların Doluluk Durumu			İstihdam Şekli	
	Dolu	Boş	Toplam	Tam zamanlı	Yarı zamanlı
Profesör	463	58	521	463	-
Doçent	297	91	388	297	-
Dr. Öğretim Üyesi	407	111	519	407	-
Öğretim Görevlisi	383	82	465	383	-
Araştırma Görevlisi	1.014	198	1.212	1.014	-
TOPLAM	**2.565**	**540**	**3.105**	**2.565**	-

www.balioglu.net

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına

sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

"Özel Bütçeli İdare" olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 583.247.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 82.559.322,20 TL ödenek eklenmiş, 32.472.873,00 TL ödenek iptal edilmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 633.333.449,20 TL'ye ulaşmış olup, ödeneğin % 96,73'ü yani 612.645.412,12 TL'si kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2020 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir:

www.balioglu.net

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	427.218.000,00	443.821.512,26	435.934.940,02	98,22	71,16
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	71.790.000,00	74.663.830,00	73.618.988,94	98,60	12,02
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	31.690.000,00	55.275.782,34	47.942.322,41	86,73	7,83
05-Cari Transferler	20.560.000,00	22.969.472,00	22.572.793,15	98,27	3,68
06-Sermaye Giderleri	31.989.000,00	36.602.852,60	32.576.367,60	88,99	5,32
TOPLAM	**583.247.000,00**	**633.333.449,20**	**612.645.412,12**	**96,73**	**96,73**

2020 yılında bütçe giderleri %96,73 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %5,04 oranında aşılmıştır. Personel giderleri beklenenin üstünde %2,11 gerçekleşirken, diğer giderler de beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir.

Bütçe başlangıç ödenekleri ile harcama tutarları dikkate alındığında bütçe başlangıç ödeneğinin %5,04 oranında aşıldığı görülmüştür. Bu oran, Personel giderlerinde %2,04, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde %2,54, mal ve hizmet alım giderlerinde

%51,28, cari transfer giderlerinde %9,78; sermaye giderlerinde ise %1,83 oranında artış olarak gerçekleşmiştir.

Bunun dışında, Üniversitede Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu destekleri/Erasmus Değişim Programı/ Mevlana Değişim Programı/ Farabi Değişim Programı/AB hibe işlemleri, Kalkınma Ajansı Projeleri, Tarımsal Ar-Ge Projeleri, Gençlik Ve Spor Bakanlığı Projeleri olmak üzere 2020 yılı için toplam 9.584.380,69 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2020 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	24.378.000,00	33.224.783,36	136	5,49
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	535.032.000,00	532.488.887,00	99,52	88,06
05-Diğer Gelirler	23.837.000,00	38.968.188,69	163	6,44
TOPLAM	**583.247.000,00**	**604.681.859,05**	**103,67**	**103,67**

2020 yılında bütçe gelirleri %103,67 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 gelirlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %3,67 oranında aşılmıştır. Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ile diğer gelirler beklenenin üstünde gerçekleşirken, alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	321.922.346,37	387.213.319,68	435.934.940,02	20,28	12,58
SGK Devlet Prim Giderleri	52.610.545,38	64.650.137,17	73.618.988,94	22,88	13,87
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	48.694.815,48	52.163.822,42	47.942.322,41	7,12	-8,09
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	15.508.510,88	20.151.976,45	22.572.793,15	29,94	12,01
Sermaye Giderleri	41.762.906,35	51.564.181,66	32.576.367,60	23,46	-36,82

www.balioglu.net

Sermaye Transferleri					
TOPLAM	**480.499.124,46**	**575.743.437,38**	**612.645.412,12**	**19,82**	**6,40**

Bütçe giderleri incelendiğinde, 2018 yılında toplam bütçe giderinin 480.499.124,46 TL olduğu, bu tutarın %19,82 artışla 2019 yılında 575.743.437,08 TL'ye ulaştığı, 2020 yılında ise 2019 yılına göre %6,40 artışla 612.645.412,12 TL olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri					
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	37.224.316,10	37.179.461,60	33.860.665,61	-0,12	-8,92
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	412.649.371,00	517.137.470,00	532.531.107,00	25,32	2,97
Diğer Gelirler	27.676.891,05	27.348.244,93	39.433.681,62	-1,18	44,19
Sermaye Gelirleri					
TOPLAM	**477.550.578,15**	**581.665.176,53**	**605.825.454,23**	**21,80**	**4,15**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	768.397,36	458.484,11	1.143.595,18	-40,33	149,42
NET TOPLAM	**476.782.180,79**	**581.206.692,32**	**604.681.859,05**	**21,90**	**4,03**

Bütçe gelirleri incelendiğinde, 2018 yılında bütçe gelirlerinin 476.782.180,79 TL olduğu, bu tutarın %21,90 artışla 2019 yılında 581.206.692,32 TL'ye ulaştığı, 2020 yılında ise 2019 yılına göre %4,03 artışla 604.681.859,05 TL olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Üniversitenin dönem faaliyet gelirinin 669.209.521,09 TL olduğu, bu tutardan toplam 1.143.595,18 TL indirim, iade, iskonto yapılarak net gelirin 668.065.925,91 TL olarak gerçekleştiği görülmüştür. Faaliyet gideri 647.510.356,21 TL olan Üniversitenin, 2020 yılını 20.555.569,70 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, Iskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
647.510.356,21	669.209.521,09	1.143.595,18	668.065.925,91	20.555.569,70

Ondokuz Mayıs Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Kanun'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2020 yılını 65.609.372,08 TL dönem zararı ile kapatmıştır.

www.balioglu.net

Üniversitenin ortağı olduğu Teknokent bulunmaktadır. Samsun Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Anonim Şirketi 04.09.2009 tarih ve 27339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15337 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. Üniversite, sermayesi 4.500.000,00 TL olan Teknokent A.Ş.'ye 2.310.000,00 TL sermaye ile % 51,34 oranında ortaktır.

Üniversite bünyesinde özel bütçeden ayrı olarak iktisadi işletme/sosyal tesis işletmesi bulunmakta olup 2020 yılı faaliyet gelirleri toplamı 2.321.495,95 TL, faaliyet giderleri toplamı 2.364.593,44 TL'dir. Dönem olumsuz faaliyet sonucu 43.097,49 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun'un 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

www.balioglu.net

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi (BMKYS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar

aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2020 yılsonu itibarıyla; 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır:

5018 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

İç denetim ve iç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun'un beşinci kısmında, 55 ile 67'nci maddeler arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri
- Muhasebe ve malî hizmetler
- Ön malî kontrol

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2020 yılı denetimi kapsamında, mezkur mevzuat çerçevesinde, kurum iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kurum stratejik planı ve bu planın yıllık uygulama dilimi olan performans programı ile faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren idare faaliyet raporları mevcuttur.

www.balioglu.net

Üniversitenin 2019-2023 yıllarını kapsayan Stratejik Plan ve 2020 yılı Faaliyet Raporunda, İdarenin misyonu ve vizyonu belirtilmiştir. Bu nedenle personelin tamamının idarenin misyon ve vizyonundan haberdar olduğu kanaatine varılmıştır. Misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere idare birimleri ve alt birimlerce yürütülecek görevler yazılı olarak tanımlanmıştır.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenildiği, kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği, yetkiler ve yetki devrinin sınırlarının açıkça belirlendiği ve yazılı olarak bildirildiği anlaşılmıştır.

2019-2023 yıllarını kapsayan stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlanmıştır. Ayrıca İdare, bütçesini stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlamıştır.

Kurumsal risk yönetim çalışmaları için planlama yapıldığı ve çalışmaların devam ettiği ancak tamamlanmadığı tarafımıza bildirilmiştir.

Üniversitede Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hazırlanmış olup, bu esas ve usullere göre gerekli iş ve işlemler yürütülmektedir.

Birimlere ait görev tanımları ve iş akış şemaları oluşturmak için çalışmalar başlamış ancak tamamlanmamıştır.

Ondokuz Mayıs Üniversitesince gerek doğası gereği ve gerekse idarenin itibarı, yolsuzluk riski, gizli bilgilerin açığa çıkması ve benzeri yönlerden diğer görevlerle kıyaslandığında çok daha büyük önem taşımakta olan hassas görevlere ilişkin olarak prosedürler ve hassas görevler belirlenmemiştir.

Üniversitede çalışan personelin yeterlik ve performans değerlendirmesine yönelik herhangi bir politika belirlenmediğinden, personelin yeterliliği ve performansı bağlı olduğu yönetici tarafından ölçülememekte ve değerlendirme yapılamamaktadır.

Üniversitede yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmaktadır.

www.balioglu.net

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare Faaliyet Raporlarında gösterilmekte ve duyurulmaktadır. Üniversite tarafından 2020 yılı İdare Faaliyet Raporu hazırlanmış ve mevzuatta öngörülen süre içerisinde yayınlanmıştır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlandığı, eylem planında döner sermaye ile ilgili eylemlerin belirlendiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlendiği, planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapıldığı ve raporlandığı beyan edilmiştir. Ayrıca iç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirildiği ve değerlendirme formları ve raporların düzenlendiği ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirdiği ve rapora ilişkin güncellemeleri tamamlayıp uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunduğu tarafımıza bildirilmiştir.

Üniversite bünyesinde 5 tane iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 4 tanesi doludur. İlgili iç denetim birimi tarafından iç kontrol sisteminin incelenmesi ve değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı, hazırlanan raporun üst yöneticiye sunulduğu, üst yöneticinin de İç Denetim Koordinasyon Kuruluna ilgi raporu gönderdiği anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 1: Üniversite Adına Yetkisiz Birimlerce Muhasebe Sistemi Dışında Banka Hesabı Açılması

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından açılması ve muhasebe sistemi içinde yer alması gereken banka hesapları dışında, üniversitenin muhtelif birimleri tarafından açılmış ve muhasebe sistemi içinde yer almayan banka hesaplarının mevcut olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda, kamu idaresi hesaplarının niteliği ve bu hesaplara ilişkin görev, yetki ve sorumluluklar tanımlanmış; bu görev ve yetkilerin kimler tarafından kullanılacağı belirlenmiştir.

Anılan Kanun'un 61'inci maddesinde muhasebe hizmeti; *"gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleri"* şeklinde tanımlanmış ve bu işlemlerin muhasebe yetkililerince yürütüleceği belirtilmiştir. Muhasebe yetkilisi, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu tutulmuştur.

Diğer yandan, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 17'inci maddesinde;

"(1) Banka hesabı, muhasebe birimleri adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya tahsil için verilen çeklerden tahsil işlemi tamamlananlar ile muhasebe birimlerince düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının izlenmesi için kullanılır."

"Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 18'inci maddesinde ise;

"(1) Muhasebe birimlerince bir gün içinde tahsil edilen paralardan, ertesi gün kasadan yapılacak ödemeler için Bakanlıkça tespit edilerek duyurulan tutarlar alıkonularak, fazlası düzenlenecek teslimat müzekkeresi ile bankaya yatırılır.

(2) Bankalarca muhasebe birimleri adına yapılan diğer tahsilat için, teslimat müzekkeresi düzenlenmez. Bu tür tutarlar bankadan alınacak hesap özet cetveline göre kayıtlara alınır.

(3) Muhasebe birimlerince, hesaplarının bulunduğu bankalardan nakden yapılacak ödemeler için bu bankaların kendi çekleri; ödeme yapılacak kişilerin hesaplarına aktarılacak tutarlar ile bankalarda açtırılacak krediler için "Gönderme Emri" (Örnek:14) düzenlenir. Muhasebe birimlerince, bankalar nezdindeki döviz hesabından yapılacak ödemelerde ise "Döviz Gönderme Emri" (Örnek:15) kullanılır." denilmek suretiyle, 102 Banka Hesabının yalnızca muhasebe birimleri adına açılan banka hesaplarının takibi için kullanılacağı ve söz konusu banka hesaplarına ilişkin her türlü para yatırma, tahsilat ve ödeme işlemlerinin de muhasebe birimlerince (5018 sayılı Kanun'un anılan hükümleri uyarınca muhasebe yetkilisi ve/veya mutemedince) yerine getirileceği açıkça belirtilmiştir. Ayrıca, söz konusu hükümlerden muhasebe birimi adına açılan tüm hesapların muhasebece takip edilmesi gerektiği de anlaşılmaktadır.

Üniversite nezdinde yapılan denetimlerde muhasebe biriminin kontrolünde olmayan üniversite vergi kimlik numarası ile açılmış 18 adet banka hesabı olduğu, bu hesaplardaki hareketlerin yevmiye kayıtlarına yansımadığı görülmektedir. Söz konusu birimler ve banka hesap numaraları aşağıdaki gibidir:

Tablo 9:Yetkisiz Birimlerce Açılmış Banka Hesap Numaraları Tablosu

Hesap Numarası	Hesap adı	Birim	Banka
TR590001 2001 3260 0006 0000 05	Örgün Eğitim Hesabı	Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı	H. Bankası
TR320001 2001 3260 0006 0000 06	İkinci Öğretim Hesabı	,,	,,

www.balioglu.net

TR050001 2001 3260 0006 0000 07	Tezli Yüksek Lisans	,,	,,
TR750001 2001 3260 0006 0000 08	Tezsiz Yüksek Lisans	,,	,,
TR480001 2001 3260 0006 0000 09	Doktora Hesabı	,,	,,
TR210001 2001 3260 0006 0000 10	Yaz Okulu Hesabı	,,	,,
TR910001 2001 3260 0006 0000 11	Diğer Gelirler Hesabı	,,	,,
TR640001 2001 3260 0006 0000 12	667 KHK Öğr.Hesabı	,,	,,
TR3 0001 2001 3260 0006 0000 13	Uzem Harç Hesabı	,,	,,
TR100001 2001 3260 0006 0000 14	Uzem Materyal Gideri Hesabı	,,	,,
TR800001 2001 3260 0006 0000 15	Ortak Dersler Hesabı	,,	,,
TR530001 2001 3260 0006 0000 16	Bloke Hesap	,,	,,
TR370001 0014 7909 7123 8250 17	Diğer Gelirler	SKS Daire Başkanlığı	Z. Bankası
TR140001 0014 7909 7123 8250 43	Erkek Öğrenci Yurdu	,,	,,
TR570001 0014 7909 7123 8250 45	Kız Öğrenci Yurdu	,,	,,
TR360001 0014 7988 0270 7150 01	-	Uzaktan Eğitim Merkezi	Z.Bankası
TR360001 0014 7988 0270 7150 02	-	,,	,,
TR360001 0014 7988 0270 7150 03	-	,,	,,

www.balioglu.net

Kurum tarafından, üniversite bütçesi ve tasarrufu altındaki tüm hesaplar ile özel hesapların muhasebe birimi nezdindeki kamu sermayeli bankalarda takibinin gerektiği, bu kapsamda açılmış bir hesabın mevcudiyeti halinde Kamu Haznedarlığı Hesaplarına intikalini temin etmek üzere Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına bildirilmesi, bu kapsamda olmamakla birlikte Üniversite adına açılmış hesapların ise mutlak surette kapatılması ve ilerleyen dönemde kapsama girmeyen hesap açılışları için Üniversite vergi numarası ve isminin hiçbir şekilde kullanılmaması hususlarının tüm birimle yazılı olarak bildirildiği, ayrıca "Hesap Açılış Prosedürleri" düzenlenerek uygulamanın bu yönde sürdürülmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle Üniversite banka hesaplarının Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından açılması ve muhasebe sistemi içerisinde yer alması, üniversitenin muhtelif birimleri tarafından açılmış ve muhasebe sistemi içinde yer almayan banka hesaplarının kapatılarak bakiyelerinin Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı hesaplarına aktarılması, muhasebe birimince

yevmiye kayıtlarında tutulan banka hesapları ile fiili banka bakiyelerinin eş zamanlı olarak birbiriyle tutarlılığının sağlanması gerektiği değerlendirilmiştir.

BULGU 2: Yapım İşi Kapsamında Alınan Cihazların Doğru Şekilde Muhasebeleştirilmemesi

Ondokuz Mayıs Üniversitesi tarafından yapım işi kapsamında alımı yapılan ve tesis, makine, cihaz olarak değerlendirilmesi gereken görüntüleme ve bilgi toplama sistemlerinin muhasebe birimi tarafından hatalı muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde; Yapılmakta olan yatırımlar hesabının; kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Bahsedilen Yönetmelik'in 253 Tesis, makine ve cihazlar hesabına ilişkin işlemlerin düzenlendiği 178'inci maddesinde; bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilip yapılmakta olan yatırımlar hesabına kaydedilen tesis, makine ve cihazlara ilişkin tutarlar, yatırımın tamamlanıp geçici kabulünün yapılması ile birlikte, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına borç, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 252 Binalar Hesabının işleyişinin düzenlendiği 176'ncı maddesinde; bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilip yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen bina yapımına ilişkin tutarların binanın geçici kabulünün yapılması ile birlikte, 252 Binalar Hesabına borç, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Kamu İdaresi tarafından, aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olduğundan dolayı görüntüleme ve bilgi toplama sistemleri gibi tesis, makine ve cihazlar ayrıca ihale edilmeksizin yapım işi ihalesi kapsamında aynı yükleniciden tedarik edilmektedir. Yapılan binaların geçici kabulünün yapılması ile birlikte 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen ve içerisinde niteliği itibariyle tesis, makine ve cihazları da barındıran tutarlar ayrıştırılmadan tamamı 252 Binalar Hesabına kaydedilmektedir.

Kurum tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup, yapım işi kapsamında görüntüleme ve bilgi toplama sistemlerinin alınması halinde geçici kabul işlemlerinin yapılmasını müteakip 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına alınmasını temin etmek üzere taşınır işlem fişi düzenlenerek muhasebe birimine gönderilmesi gerektiğinin ilgili birimlere bildirildiği ve daha önce bu kapsamda yapılan alımlara dair taşınır işlem fişlerinin ise bir an önce düzenlenmesinin ilgili birimlerden talep edildiği ifade edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle Ondokuz Mayıs Üniversitesinin 2020 yılı mali tablolarında 252 Binalar Hesabının, cari yıl ve öncesinde ayrı olarak ihale edilmeyip yapım işleri ihalesiyle birlikte alınan görüntüleme ve bilgi toplama sistemleri gibi tesis, makine ve cihazlarının toplam tutarı kadar fazla, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabının ise aynı tutarda noksan görünmesine yol açtığı değerlendirilmiştir.

BULGU 3: Dekanlık Görevine Mevzuatta Belirtilenden Daha Uzun Süre Vekalet Ettirilmesi

www.balioglu.net

Ondokuz Mayıs Üniversitesi tarafından bazı akademik birimlerde dekanlık görevine mevzuatta öngörülenden daha uzun süre vekalet ettirildiği görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Dekan" başlıklı 16'ncı maddesinde; fakültenin ve birimlerinin temsilcisi olan dekanın, rektörün önereceği, üniversite içinden veya dışından üç profesör arasından Yükseköğretim Kurulunca üç yıl süre ile seçileceği ve normal usul ile atanacağı, dekanın kendisine çalışmalarında yardımcı olmak üzere fakültenin aylıklı öğretim üyeleri arasından en çok iki kişiyi dekan yardımcısı olarak seçebileceği, dekana, görevi başında olmadığı zaman yardımcılarından birinin vekalet edeceği ve göreve vekaletin altı aydan fazla sürmesi durumunda yeni bir dekan atanacağı hüküm altına alınmıştır. Üniversitelerde Akademik Teşkilât Yönetmeliği'nin "Dekan" başlıklı 8'inci maddesinde de aynı ifadelere yer verilmiştir.

Gerek profesörlerin fakültelerdeki dağılımlarının düzeltilmesinin zaman alması ve gerekse yeni kurulacak fakültelerin bu ihtiyacının karşılanmasına olanak sağlanması nedenleriyle fakülte dekanlarının üniversite içinden veya yetenekli, başka yerdeki fakülte dekanlığı yapabilecek profesörlerin üniversite dışından olmak kaydıyla, bu görevlere atanmalarına imkân sağlanmaktadır.

Dekanlık görevinin mehil müddeti, yıllık izin, mazeret izni, hastalık izni, geçici görev, görevden uzaklaştırma, tutuklanma, gözaltına alınma, hizmet içi eğitim, kurs veya seminer

nedeniyle görevlerinden ayrılan dekanlara yardımcılarından biri vekalet edebilecektir. Ancak, herhangi bir sebeple görevi başında olamayan dekana yardımcılarından birinin vekalet süresi en fazla altı ay olabilecektir. Bu sürenin sonunda dekanın göreve başlamaması halinde Yükseköğretim Kurulunca fakülteye yeni bir dekan seçilmesi ve normal usul ile atama yapılması gerekmektedir.

Kamu İdaresi bünyesindeki bazı fakültelerdeki dekanların çeşitli nedenlerle görevi başında olmadığında, dekanlık görevine vekalet ettirilen sürenin altı aydan uzun sürdüğü görülmüştür.

Kurum tarafından, dekanlık makamında asaleten bir atama yokken yapılan vekaleten görevlendirmelerin maktu bir süre sınırlandırılmasına tabi olmadığı belirtilmekte ise de 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 16'ncı maddesi gereğince herhangi bir sebeple görevi başında olamayan dekana yardımcılarından birinin vekalet süresi en fazla altı ay olabilecektir. Ayrıca dekanlık görevi asli ve sürekli görevlerdendir. Asli ve sürekli görevlerin asaleten görevlendirmeyle yürütülmesi esastır. Vekaleten görevlendirme istisnai bir uygulamadır. Vekaleten görevlendirmelerin süreklilik arz etmemesi gerekir.

www.balioglu.net

Fakülte kurullarına başkanlık etmek ve kararlarını uygulamak, fakülte birimleri arasında düzenli çalışmayı sağlamak, fakültenin genel durumu ve işleyişi hakkında rektöre rapor vermek, fakültenin ödenek ve kadro ihtiyaçlarını rektörlüğe bildirmek, fakültenin birimleri ve personeli üzerinde genel gözetim ve denetim yapmak gibi önemli görev, yetki ve sorumluluğu bulunan dekanlık vazifesinin asli ve sürekli görevde bulunanlar tarafından yürütülmesinin, vekalet edilmesi durumunda ise mevzuatta öngörülen süreye riayet edilerek, sürenin dolması halinde yeni bir dekan atanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde çalışan işçi personelin yıllık ücretli izinlerinin süresinde kullandırılmadığı, iş akitlerinin sona ermesinden sonra izin haklarının ekonomik değere dönüştürüldüğü görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesine göre kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılamaz. Dinlenmek, çalışanların hakkıdır.

4857 Sayılı İş Kanunu'nun 53,56,57 ve 58'inci maddeleri gereğince işyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan

işçilere yıllık ücretli izin verilir. Yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemez. Yıllık ücretli izin işveren tarafından bölünemez. Bu iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesi zorunludur. Ancak, 53'üncü maddede öngörülen izin süreleri, tarafların anlaşması ile bir bölümü on günden aşağı olmamak üzere bölümler hâlinde kullanılabilir. İşveren, yıllık ücretli iznini kullanan her işçiye, yıllık izin dönemine ilişkin ücretini ilgili işçinin iznine başlamasından önce peşin olarak ödemek veya avans olarak vermek zorundadır. Yıllık ücretli iznini kullanmakta olan işçinin izin süresi içinde ücret karşılığı bir işte çalıştığı anlaşılırsa, bu izin süresi içinde kendisine ödenen ücret işveren tarafından geri alınabilir. Bu düzenlemeler ile işçinin yoğun iş temposundan uzaklaşması mutlak olarak dinlenmesi, dinlenmeden sonra işine dönerek verimli bir çalışma hayatı içerisinde olması amaçlanmıştır. İşçinin izin sürelerini biriktirerek, iş akitlerinin sona ermesinden sonra, izin haklarını ekonomik değere dönüştürmesi bu düzenlemeler karşısında mümkün değildir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Personel Daire Başkanlığından alınan kadrolu işçilerin izin durumuna ilişkin veride; toplam 1.816 işçinin kullanılmayan yıllık izin gün sayıları; 150 günden fazla yıllık izin hakkı olan işçi sayısı 1 kişi; 100 ile 150 gün arasında yıllık izin hakkı olan işçi sayısı 6 kişi; 50 ile 100 gün arasında yıllık izin hakkı olan işçi sayısı 46 kişi; 50 günün altında yıllık izin hakkı olan işçi sayısı 1.763 kişi, olduğu görülmektedir.

www.balioglu.net

Kurum tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup, personelin ücretli yıllık izinlerini ait olduğu yıl içinde kullanmaları için birim amirlerince gerekli tedbirlerin alınacağı, sonraki yıla izin devredilmemesi için gerekli özenin gösterileceği ve sürekli işçi kadrosunda görev yapan personelin yıllık izinlerinin personel otomasyon programından kontrol edilerek izin planlaması yapılması talimatının birimlere iletilmiş olduğu belirtilmiştir.

Açıklanan nedenlerle yıllık ücretli izin hakkı doğan işçinin yıllık ücretli izninin, izinin hak edildiği yılı takip eden yılda yasada belirlendiği biçimde kullandırılması, uzun yıllar biriktirilerek iş akdinin sona erdiği tarihte ekonomik hakka dönüştürülmemesi gerektiği değerlendirilmiştir.

BULGU 5: Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımların Elektronik Kamu Alım Platformuna Kaydedilmemesi

Kamu İdaresince, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinde belirtilen doğrudan temin yöntemi ile yapılan satın alma işlemlerinin Elektronik Kamu Alım Platformuna (EKAP) kaydedilmediği görülmüştür.

Kanun'un "Elektronik Kamu Alımları Platformu" başlıklı ek 1'inci maddesinde; satın alma süreciyle ilgili aşamalar ile her türlü bildirimler kısmen veya tamamen, Kurum tarafından oluşturulan Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden gerçekleştirilebileceği ve Elektronik Kamu Alımları Platformunun kurulması ve işletilmesi ile ihale sürecinde elektronik araçların kullanımına ilişkin esas ve usullerin Kurum tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Satın alma işlemlerinin uygulanmasında karşılaşılan tereddütlere açıklık getirilmesi ve bu hususlarda uyulması gerekli esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temin kayıt formu" başlıklı 30.9.2'nci maddesine göre doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden kayıt altına alınması gerekmektedir.

Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yapılan doğrudan temin işlem süreçlerinde idare kullanıcısı, kaydı yapılan satın alma işlemi ile ilgili hususları detayları ile Elektronik Kamu Alımları Platformu'na kaydedebilmektedir. Doğrudan temin işleminin mal, hizmet veya yapım işi olarak türü ve 22'nci maddenin hangi bendi ile alım yapıldığı gibi bilgiler bu hususlar arasındadır.

www.balioglu.net

Yapılan incelemelerde doğrudan temin ile yapılan satın alma işlemlerinin Elektronik Kamu Alımları Platformu'na kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Ayrıca 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendinde bu Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı belirtilmiştir. İdarenin doğrudan teminleri Elektronik Kamu Alımları Platformu'na kaydetmemesi, mali yıl içerisinde Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılan toplam harcama tutarının Elektronik Kamu Alımları Platformu verileri ile elde edilememesine sebep olmaktadır.

Kurum tarafından, bulgu konusu hususa ilişkin olarak harcama birimlerine bilgi verilmiş olduğu, doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımların Elektronik Kamu Alım Platformuna (EKAP) kaydedilmesinin sağlanarak ödeme emri belgeleri ekine EKAP formunun eklenmesi talimatının verildiği bildirilmiştir.

Kamu İdareleri tarafından yapılan satın almalarla ilgili belirlenen şekilde bilgi toplamak, adet, tutar ve diğer konular itibarıyla istatistikler oluşturmak ve yayımlamak görevi Kamu İhale Kurumuna verilmiştir. Kurum tarafından bu görevin etkin, hızlı ve sağlıklı bir şekilde yerine getirilebilmesi ve parasal limitler dâhilinde yapılan toplam harcama tutarlarının Kurum tarafından tespit edilebilmesi için "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak Elektronik Kamu Alımları Platformu'na kaydedilmelidir.

BULGU 6: Yeni Birim Fiyat Analizlerine Uygulanan Yerel Rayiçlerin Ticaret veya Sanayi Odasına Onaylatılmamış Olması

4734 sayılı Kamu ihale Kanunu kapsamında ihale edilen yapım işlerinde sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının fatura/proforma fatura'ya dayalı olarak oluşturulduğu ancak faturaların yerel rayiçlere uygun olduğuna ilişkin ticaret veya sanayi odasının onayının alınmadığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinde, yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre oluşturulan analizlerden birinin kullanılacağı; bu analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler, idarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler, ihaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar ile idarece kabul edilmek şartıyla ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçlerin biri, birkaçı veya tamamının uygulanabileceği vurgulanmıştır.

Oda Muamelat Yönetmeliği'nin "Faturaların rayice uygunluğunun onayı" başlıklı 38'inci maddesinde; faturaya konu mal veya hizmetle iştigal eden en az üç işletmeden belgelendirilmek suretiyle alınacak fiyatların ortalaması veya alınan fiyatlardan birbirine en yakın olanların dikkate alınarak faturaların rayice uygunluğunun onayının yapılacağı, onay işleminin fatura asılları üzerine yapılacağı, ancak, birim fiyatı belirlemek için düzenlenen proforma faturalarda işin tamamının belirtilmesi halinde bu proforma faturaların da onaylanabileceği belirtilmiştir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesinde yapılan incelemede; sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işler için yeni birim fiyat tespiti yapılırken firmalardan alınan

www.balioglu.net

fatura/proforma faturaların ticaret ve/veya sanayi odasına onaylatılmadan fiyatların oluşturulduğu görülmüştür.

Kurum tarafından, yerel rayiçler kullanılarak tespit edilecek olan yeni birim fiyat tespitlerinde sürecin Ticaret ve Sanayi Odası ile birlikte yürütülmesine çalışılacağı ifade edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle yapım işleri özel birim fiyat analizlerinde yeterli ölçüde fiyat araştırması yapılması; firmalardan alınan fiyatlardan gerçek piyasa rayiçlerine uygun olup olmadığı konusunda tereddüt edilenlerin Ticaret ve Sanayi Odasından alınan yazılı rayiçlerle netleştirilmesi; proforma faturaların dikkate alınmaması; sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespitinde kullanılan yerel rayiçlerin Ticaret ve Sanayi Odasına onaylatılması gerektiği değerlendirilmiştir.

BULGU 7: Bilimsel Araştırma Projelerinin Öngörülen Sürede Tamamlanmaması

www.balioglu.net

Ondokuz Mayıs Üniversitesi tarafından desteklenen bilimsel araştırma projelerinin mevzuatta belirtilen zaman içerisinde tamamlanarak sonuçlandırılamadığı tespit edilmiştir.

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in "Proje süresi ve bütçesi" başlıklı 9'uncu maddesinde; Projelerin bilimsel araştırma projelerinin kabulü, değerlendirilmesi, desteklenmesi, izlenmesi ve üst yöneticinin bilimsel araştırmalarla ilgili olarak vereceği diğer görevleri yürütmek amacıyla oluşturulan komisyon tarafından onaylanan çalışma takvimine uygun olarak yürütülmesinin esas olduğu, ancak, gerekli hallerde proje yürütücüsünün talebi, komisyonun kararı ile projeler için ek süre verilebileceği, fakat bilimsel araştırma projelerinin ek süreler dâhil en çok otuz altı ay içerisinde tamamlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Üniversite tarafından yayınlanan, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi ve Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesinin "Projelere ek süre ve ek ödenek verilmesi" başlıklı 32'nci maddesinde ikinci fıkrasında Yönetmelik hükümlerine benzer ifadelerle, bilimsel araştırma geliştirme programı projelerinin, ek süreler dâhil en fazla 36 ay içerisinde tamamlanacağı ve en fazla 12 ay ek süre verilebileceği, bilimsel destek programı projelerinin ise ek süre dâhil en çok 18 ay içerisinde tamamlanacağı ve en fazla 6 ay ek süre verilebileceği ifade edilmiştir. Bilimsel araştırma projeleri, verilen ilave süreler ile birlikte en geç otuz altı ay sonra, bilimsel destek programı projeleri ise ek süreler dahil on sekiz ayda eksiksiz olarak bitirilmelidir.

Kurum tarafından, hâlihazırda proje raporu süresinde düzenlenmeyen herhangi bir proje bulunmadığı ifade edilmiş ise de, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Otomasyonu'ndan alınan verilere göre, desteklenen projelerden Yönetmelik'te ve Üniversite tarafından çıkarılan Yönerge'de belirtilen süreler dolmasına rağmen tamamlanmayan bilimsel araştırma projeleri olduğu görülmüştür.

Proje sonuçlarından yapılacak yayınlarla ulusal ve uluslararası düzeyde bilime katkıda bulunabilmesi, ulusal ve bölgesel sorunlara proje çalışmalarıyla çözümler üretilebilmesi, üniversite-sanayi işbirliği projelerinin hayata geçirilebilmesi amacıyla desteklenen bilimsel araştırma projelerinin mevzuatında belirtilen sürede sonuçlandırılması, öngörülen sürede tamamlanmayan projeler için gerekli yaptırımların uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Geçmiş Yıllarda Alınan Taşınırlardan Hiç Kullanılmamış ve Atıl Halde Bekleyen Taşınırların Bulunması

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin bazı birimlerince geçmiş yıllarda alınan taşınırlardan, uzun zamandır kullanıma verilmemiş, hiç kullanılmamış ve atıl halde bekleyen taşınırlar bulunduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile oluşturulan malî yönetim sisteminde; kamu idarelerinin, ihtiyaçlarını stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayanarak planlamaları ve bütçeleştirmeleri; sağlanan kaynakları etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde kullanmaları temel ilkedir.

Adı geçen Kanun'un "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli olarak elde edilmesinden ve kullanılmasından sorumlu ve bu hususlarda yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda oldukları hükme bağlanmış; Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde de bu husus vurgulanmıştır. Bu çerçevede kamu idareleri, ihtiyaç fazlası taşınır oluşmaması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Kurum tarafından, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Taşınır Mal ve Hurda Yönetimi Yönergesi ile Taşınır Yönetim Birimi kurulduğu, Taşınır Yönetim Biriminin taşınır kayıt ve yönetim sistemi üzerinden Üniversite harcama birimlerinin taşınır mallarının kontrolünü yaparak depolarda bekletilen veya ihtiyaç fazlası olan taşınır malları konsolide ederek ihtiyacı

olan birimlere dağıtılmasını, taşınırların etkin ve ekonomik kullanılmasını sağladığı ifade edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle kamu kaynağının verimli kullanılması ve kamuda tasarruf sağlanması bakımından ihtiyaç planlamalarının doğru yapılması, ihtiyaç fazlası taşınırların kamu idareleri arasında bedelsiz devirlerinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Dayanıklı Taşınırlara Numaralandırma İşlemlerinin Yapılmaması

Üniversitenin bazı birimlerinde, dayanıklı taşınırlara mevzuatın öngördüğü şekilde sicil numarası verilmediği görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Dayanıklı taşınırların numaralanması" başlıklı 36'ncı maddesinin birinci fıkrasında; giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verileceği, bu numaranın yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtileceği ifade edilmiştir. Aynı maddenin 2'nci fıkrasında ise; sicil numarasının üç grup rakamdan oluşacağı. birinci grup rakamın, taşınırın Dayanıklı Taşınırlar Defterinde ayrıntılı izlenmek üzere kaydedildiği taşınır kodundan; ikinci grup rakamın, taşınırın giriş kaydedildiği yılın son iki rakamından; üçüncü grup rakamın ise taşınıra verilen giriş sıra numarasından oluşacağı hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Kurum tarafından, Üniversite harcama birimlerinde numaralandırma işlemi çalışmalarının devam etmekte olduğu ifade edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle numaralandırılması mümkün olan tüm dayanıklı taşınırlara, yukarıdaki hükümler doğrultusunda sicil numarası verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Gereklerini Yerine Getirecek Kurumsal Altyapının Oluşturulmaması

Ondokuz Mayıs Üniversitesi tarafından, kişisel verilerin işlenmesinde özel hayatın gizliliği, kişilerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması, kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyulacak usul ve esasları yerine getirecek kurumsal altyapının oluşturulmadığı görülmüştür.

A) Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yaptırılmaması

Ondokuz Mayıs Üniversitesi tarafından veri sorumlusunun veri işleme faaliyetlerine başlamadan önce Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığınca kamuya açık olarak tutulacak

olan veri sorumluları siciline kayıt yaptırılması gerekirken bu işlemin tamamlanmadığı görülmüştür.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun "Veri sorumluları sicili" başlıklı 16'ncı maddesinin birinci fıkrasında; Kişisel Verileri Koruma Kurulunun gözetiminde Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığınca kamuya açık olarak veri sorumluları sicili tutulacağı, aynı maddenin ikinci fıkrasında; kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin, veri işlemeye başlamadan önce veri sorumluları siciline kaydolmak zorunda olduğu ifade edilmiştir.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca Kişisel Verileri Koruma Kurulunun gözetiminde, Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığı tarafından kamuya açık olarak tutulacak olan Veri Sorumluları Sicilinin oluşturulması, idaresi ile veri sorumluları siciline yapılması öngörülen kayıtlara ilişkin usul ve esasları belirlemek ve uygulanmasını sağlamak amacıyla çıkarılan Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik'in "Veri sorumlusu, veri sorumlusu temsilcisi ve irtibat kişisinin yükümlülükleri" başlıklı 11'inci maddesinin birinci fıkrasında; tüzel kişilerde veri sorumlusunun tüzel kişiliğin kendisi olduğu, Türkiye'de yerleşik olan tüzel kişilerin Kanun kapsamındaki veri sorumlusu yükümlülüklerinin, ilgili mevzuat hükümlerine göre tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili organ veya ilgili mevzuatta belirtilen kişi veya kişiler marifetiyle yerine getirileceği, tüzel kişiliği temsile yetkili organın, Kanun'un uygulanması bakımından yerine getirilecek yükümlülüklerle ilgili olarak bir veya birden fazla kişiyi görevlendirebileceği ve bu görevlendirmenin Kanun hükümleri uyarınca tüzel kişiliğin sorumluluğunu ortadan kaldırmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin 5'inci fıkrasında; Kamu kurum ve kuruluşlarında, üst düzey yönetici tarafından Kanun ve bu Kanuna dayalı olarak çıkarılacak ikincil düzenlemeler kapsamındaki yükümlülükleriyle ilgili olarak, Kişisel Verileri Koruma Kurumu ile iletişimi sağlamak amacıyla belirlenerek sicile kaydı yapılan daire başkanı veya üstü yöneticinin irtibat kişisi olduğu belirtilmiştir.

Kanun, veri sorumlularının Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından tutulacak Veri Sorumluları Sicili'ne kaydolmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu durumda Üniversite tüzel kişiliğinin kendisi sicile kayıt olmalı ve veri sorumlusunun yükümlülükleri tüzel kişiliği temsile yetkili kişi veya kişiler tarafından yerine getirilmelidir. Ayrıca irtibat kişisinin de tayin edilerek sicile kaydı sağlanmalıdır. Kişisel Verileri Koruma Kurulunca kamu kurum ve kuruluşlarının veri sorumlularının kayıt işlemlerini tamamlaması için 30.06.2020 tarihine kadar süre uzatımı

www.balioglu.net

kararı verilmiş olmasına rağmen, Ondokuz Mayıs Üniversitesince belirtilen kayıt işlemleri 2020 yılı sonu itibariyle tamamlanmamıştır.

Kurum tarafından, Üniversitenin Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemine kaydının yapıldığı, veri sorumlusu ve irtibat kişisinin belirlendiği, irtibat kişisince veri envanterine göre verilerin Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemine yüklenmesine devam edildiği ve yüklenme tamamlandığında sicil kaydının oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Üniversite tarafından, kişisel verilerin işlenmesi faaliyetleri bakımından bir şeffaflık sağlanması ve veri sorumlularının mevzuata uyumlu hareket etmeleri konusunda daha güvenli bir ortam oluşturulması, kişisel verilerin korunması hakkının daha etkin şekilde kullanılması amacıyla veri sorumlularının kimler olduğunun kamuya açıklanması gerektiği değerlendirilmiştir.

B) Kişisel Verilere Kimlerin Erişim Sağlamaya Yetkili Olduğunun Belirlenmemesi

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde kişisel verilere erişim ve işleme yetkisini haiz olacak "veri işleyenlerin" henüz belirlenmediği ve ilgili iş süreçlerinin tanımlanmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde kişisel verilerle ilgili sorumlu kişiler şu şekilde tanımlanmıştır;

"...

ğ) Veri işleyen: Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri

işleyen gerçek veya tüzel kişiyi, ...

ı) Veri sorumlusu: Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri

kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi,

ifade eder" denilmektedir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Uygulaması'nın "D. 6698 Sayılı Kanunda Yer Alan Temel Kavramlar" başlığının "6. Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen" bölümünde; tüzel kişilerin, kişisel verileri işleme konusunda gerçekleştirdiği faaliyetler kapsamında bizatihi kendileri "veri sorumlusu" olduğu, ilgili düzenlemelerde belirtilen hukuki sorumluluğun tüzel

kişinin şahsında olduğu, bu konuda kamu hukuku tüzel kişileri ve özel hukuk tüzel kişileri bakımından bir farklılığın gözetilmediği ve bu çerçevede gerek cezai gerekse de hukuki sorumluluk bakımından, tüzel kişilerin sorumluğuna ilişkin özel hukuk ve kamu hukukundaki genel hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu durumda tüzel kişiliğin kendisi veri sorumlusudur. Ancak Kanun'a uyum çalışmasının ilk aşaması olan, Kuruma ait bilişim sistemlerinde yer alan kişisel verilere halihazırda hangi personelin erişim sağladığı henüz tespit edilmemiştir.

Kurum tarafından, 2021 yılında hangi kişisel verilere hangi birimlerin erişebildiği ve muhafaza ettiği veri envanteri ile belirlendiği ve iş süreçlerinin hazırlandığı belirtilmiştir.

Açıklanan nedenlerle kişisel verilere erişim ve işleme yetkisini haiz olacak "veri işleyenlerin" belirlenmesi ve ilgili iş süreçlerinin tanımlanması gerektiği değerlendirilmiştir.

C) Kişisel Veri Envanterinin ve İlgili İş Süreçlerinin Oluşturulmaması

www.balioglu.net

Üniversite tarafından, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyum için öngörülen süre dolmasına rağmen, kişisel veri envanterinin oluşturulmadığı, Kurum bünyesinde tutulması gereken kişisel verilerin ve bu verilerin işlenmesine ilişkin kurumsal süreçlerin henüz belirlenmediği görülmüştür.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 4'üncü maddenin birinci bendi "*Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir."* hükmünü getirmiştir. Kanun'un 5'inci maddesi kişisel verilerin işlenme şartlarını, 6'ncı maddesi özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartlarını, 7'nci maddesi kişisel verilerin aktarılmasını, 9'uncu maddesi de kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasını düzenlemektedir. Bu maddelerde yer alan hükümlerin tatbik edilebilmesi, kişisel verilerin envanterinin çıkarılmasına bağlıdır. Kurumlar, öncelikle ellerinde hangi kişisel veriler olduğunu belirlemeli, bunun ardından bu verilerin işlenme, aktarım, muhafaza ve silinmesine ilişkin süreçleri yürütmelidir.

Söz konusu Kanun'a dayalı olarak yürürlüğe giren Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin (h) bendinde "kişisel veri işleme envanteri"; *"Veri sorumlularının iş süreçlerine bağlı olarak gerçekleştirmekte oldukları kişisel veri işleme faaliyetlerini; kişisel veri işleme amaçları ve hukuki sebebi, veri kategorisi, aktarılan alıcı grubu ve veri konusu kişi grubuyla ilişkilendirerek oluşturdukları ve kişisel*

verilerin işlendikleri amaçlar için gerekli olan azami muhafaza edilme süresini, yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel verileri ve veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirleri açıklayarak detaylandırdıkları envanteri," ifade ettiği şeklinde tanımlanmıştır.

Yönetmelik'in "İlke, usul ve esaslar" başlıklı 5'inci maddesinin (ç) bendinde; *"Sicile kayıtla yükümlü olan veri sorumluları, Kişisel Veri İşleme Envanteri hazırlamakla yükümlüdür. Sicil başvurularında Sicile açıklanacak bilgiler Kişisel Veri İşleme Envanterine dayalı olarak hazırlanır."* hükmü yer almaktadır.

Söz konusu envanter hazırlama yükümlülüğü, veri sorumlularının sicile kayıt olmalarından önce, 6698 sayılı Kanun'da öngörülen süre içinde tamamlanması gereken bir yükümlülüktür.

Ancak yapılan incelemelerde kişisel veri envanterinin oluşturulmadığı ve bu çerçevede; süreç veya faaliyet bazında kişisel verilerin tespiti, tespit edilen kişisel verilerin nitelikleri, işlenen kişisel verinin hukuki sebebi, kişisel veri işleme amaçları, veri konusu kişi grubu, işlenen kişisel verilerin saklama süresi, işlenen kişisel verilerin aktarıldığı alıcı / alıcı grupları, yabancı ülkelere aktarılan kişisel veriler, işlenen kişisel veriler için alınan teknik ve idari tedbirler belirlenmemiştir.

www.balioglu.net

Kurum tarafından, tüm veri işleyen birimlerin içinde bulunduğu bir çalışma grubu oluşturulduğu, bu çalışma grubu ile veri envanterleri oluşturularak Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemine yükleneceği ve Üniversite bünyesinde tutulması gereken kişisel verilerin ve bu verilerin işlenmesine ilişkin kurumsal süreçlerin belirlenmesi çalışmalarının devam etmekte olduğu ifade edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle kişisel veri envanterinin oluşturulması, kurum bünyesinde tutulması gereken kişisel verilerin ve bu verilerin işlenmesine ilişkin kurumsal süreçlerin belirlenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

D) Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesine İlişkin Yöntem ve Politikaların Belirlenmemesi

Ondokuz Mayıs Üniversitesince, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin şartların ortadan kalkması durumunda kişisel verilerin veri sorumlusu tarafından silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi yöntem ve politikaları belirlenmemiştir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun "Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesi" başlıklı 7'nci maddesinde; Kanun ve ilgili diğer Kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel verilerin resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silineceği, yok edileceği veya anonim hâle getirileceği ifade edilmiştir.

Tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işlenen kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik'in "Kişisel veri saklama ve imha politikasına ilişkin esaslar" başlıklı 5'inci maddesi ile "Veri Sorumluları Sicili"ne kayıt olmakla yükümlü olan veri sorumlularının, kişisel veri işleme envanterine uygun olarak kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlamakla yükümlü olduğu, "Kişisel veri saklama ve imha politikasının kapsamı" başlıklı 6'ncı maddesinde; kişisel veri saklama ve imha politikasının asgari hangi bilgileri içermesi gerektiği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Üniversite tarafından, kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hale getirilmesine yönelik esas ve prosedürlerin belirlenmesi çalışmalarına henüz başlanmamış olup, bu kapsamda herhangi bir politika belgesi hazırlanmamıştır.

Kurum tarafından, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesine ilişkin yöntem ve politikaların belirlenmesi çalışmaları devam etmekte olduğu belirtilmiştir.

Açıklanan nedenlerle kişisel bilgilerin silinmesine, yok edilmesine veya bilinmeyen hale getirilmesine ilişkin yöntem ve kuralların belirlenmesi ve uygulamaya geçirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Kiraya Verilen Gayrimenkullerden Elde Edilecek Gelirlerin Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kiraya verilen gayrimenkullerden elde edilecek gelirlerin muhasebe kayıtlarında izlenmesine başlanmıştır.
Proje Özel Hesabındaki Dövizler İçin Her Ay Sonunda Değerleme Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Proje özel hesabındaki dövizler için her ay sonunda değerleme yapılmaya başlanmıştır.
Elektrik Kompanzasyon Sistemi Kurulmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından, elektrik kompanzasyon sistemi kurulmasına ilişkin olarak Enerji Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile gerekli yazışmaların yapıldığı görülmüş olup konuya ilişkin olarak hukuki sürecin başlatıldığı anlaşılmıştır.
Trafo Bedellerinin Enerji Dağıtım Şirketinden Talep Edilmemesi ve Trafoların Devredilmeyerek Bakım Giderlerine Neden Olunması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ile gerekli yazışmaların yapılmakta olduğu görülmüştür.

www.balioglu.net

Yapım İşlerinde Kesin Kabul Tarihine Kadar Kesin Teminat Mektubu Tutarının Yarısının Tutulması Zorunluluğuna Uyulmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapım işlerinde kesin kabul tarihine kadar kesin teminat mektubu tutarının yarısının tutulması zorunluluğuna uyulmaya başlanmıştır.
Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Akademik ve İdari birimlerin birçoğunda yasaklılık teyidi işlemlerinin yapıldığı görülmekte ise de birkaç birimde doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımlarda yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür.
İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu durum 2020 yılı denetimi kapsamında bulgu konusu yapılmıştır.
Taşınır Mal Yönetiminde Tespit Edilen Eksiklikler	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Taşınır işlemlerine ilişkin eksiklikler bulgu konusu yapılmıştır.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. **KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 34**
2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 36**
3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 36**
4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 37**
5. **DENETİM GÖRÜŞÜ 37**
6. **DENETİM BULGULARI 37**
7. **EKLER 45**

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Temin Yönteminin Amacı Dışında Kullanılması

2. Kamu İhale Kanunu'nda Öngörülen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü ile İhale Yapılması

3. Döner Sermayeli Kuruluşlarca Üretilen Hizmet Bedellerinde İndirimli Tarife Uygulanması

4. Geçmiş Yıllarda Alınan Taşınırlardan Hiç Kullanılmamış ve Atıl Halde Bekleyen Taşınırların Bulunması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, 15.08.1999 tarih ve 23787 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ondokuz Mayıs Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği kapsamında kurulmuştur.

Söz konusu Yönetmelik'in "Faaliyet alanları" başlıklı 2'nci maddesiyle, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek bilimsel görüş, proje, araştırma, yükseköğretim kurumları dışındaki kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilere ihtiyaç duydukları alanlarda eğitim programları planlamak, uygulamak, ulusal ve uluslararası düzeyde kurslar, seminerler, konferanslar ve benzeri hizmetlerde bulunmak,

b) Kimyasal, biyolojik ve benzeri tahliller ile araştırma, uygulama, iş değerlendirmesi ve organizasyonu hizmetlerini yapmak. Danışmanlık, analiz, uygulama, ölçme, değerlendirme, deney, model deneyi, muayene, teknik kontrol, plan, bilgi işlem organizasyonu, teknik bakım, onarım, ekspertiz, ölçü ayarı ve benzeri hizmetlerin yapılması, laboratuvar ve atölyelerde yapılan iş ve hizmetlerin gerçekleştirilmesi ve bunlarla ilgili raporların düzenlenmesi,

c) Klinik, poliklinik, ameliyathane ve laboratuvarlarda yapılacak her çeşit muayene, tetkik, tahlil, tedavi, ameliyat, bakım ve üretimle ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak,

d) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirmek, faaliyet alanı ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün onayını alarak pazarlamak ve satmak, satış yerleri açmak ve işletmek,

e) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak.

Olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme

www.balioglu.net

Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. İşletme Müdürlüğü bünyesinde 1 kişi işletme müdürü, 3 kişi idari memur ve maaşları İşletme Müdürlüğü bütçesinden ödenen 10 kişi daimi işçi ve 22 kişi 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile geçen sürekli işçi olarak çalışmaktadır. İdari memurların ve İşletme Müdürünün kadroları, özel bütçede, diğerlerinin ise İşletmededir. İşletmenin Saymanlık Müdürlüğünde, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü, 1 saymanlık müdür yardımcısı ve 8 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan İşletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

www.balioglu.net

Başlangıç bütçesi 474.303.145,92 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2020 bütçe gideri 517.248.125,14 TL, bütçe geliri ise 425.129.587,55 TL olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılı bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 3.464,45 TL olup, toplam aktif büyüklüğü ise 171.675.017,32 TL'dir.

2020 yılı gelir tablosuna göre gelir toplamı 463.960.831,05 TL, gider toplamı 529.570.203,13 TL olan Döner Sermaye İşletmesi, yılsonu itibarıyla dönemi -65.609.372,08 TL net zararla tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer

düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Temin Yönteminin Amacı Dışında Kullanılması

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından, stoklanmasının ekonomik olup olmadığına bakılmaksızın bütün ilaç alımlarının 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (f) bendine göre gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin (f) bendinde; özellikle hayati önemi haiz olan ve acil müdahale gerektiren kalp ve ortopedi ameliyatlarında kullanılan ilaç ve malzemelerin özellikleri, boyutları ve nitelikleri kullanılacak hastaya göre değiştiğinden ya da belli bir kullanım süresi bulunmasından dolayı bu süre içinde kullanılmaları zorunlu olduğundan; hem idare yararı hem de hastaların mağdur edilmemesi açısından bu gibi ilaç ve malzemelerin ihale yoluyla önceden temin edilerek stoklanması yerine, ihtiyaç duyulduğunda doğrudan temin edilmesi öngörülmektedir. Yine acil vakalarda kullanılma zorunluluğu bulunan, ancak, o an için hastanede bulunmayan ilaç, aşı, serum, anti-serum, ortez, protez, tıbbi sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemelerin alımında gecikmelere neden olunduğundan bu malzemelerin ivedilikle sağlanarak hastaya zamanında müdahale yapılabilmesine imkan tanınmaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "İlaç, tıbbi sarf malzemeleri ile test ve tetkik sarf malzemesi alımları" başlıklı 22.7'nci maddesine göre; Kanun'un 22'nci maddesinin (f) bendinde yer alan hüküm çerçevesinde; özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımlarının doğrudan temin yoluyla karşılanması mümkün bulunmaktadır.

Bu kapsamda alım yapılabilmesi için, "özelliğinden dolayı stoklama imkanı bulunmamak" veya "acil durum" koşulu aranmaktadır. Şartlardan biri oluşmadığı takdirde Kanun'un 22/f bendi kullanılarak alım yapılamayacaktır. Döner Sermaye İşletmesi tarafından ilaç alımları Kanun'da belirtilen şartlardan birinin varlığına bakılmaksızın doğrudan temin yöntemiyle tedarik edilmektedir.

www.balioglu.net

Kurum tarafından, alınan ilaçların ve malzemelerin süreklilik arz etmediğinden ve kullanım miktarları öngörülemediğinden 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (f) bendine göre alım yoluna gidildiği belirtilmiş ise de bu kapsamda 2020 yılı içerisinde 118 adet alım yapıldığı ve bu alımlar karşılığı 987.938,29 TL tutarında ödeme yapıldığı yapılan incelemelerden anlaşılmaktadır.

Stoklanması mümkün olan veya acil durumlara münhasır olmayan tıbbi sarf malzemelerinin açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usulü kullanılarak rekabet, saydamlık, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

BULGU 2: Kamu İhale Kanunu'nda Öngörülen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü ile İhale Yapılması

Kamu İdaresince 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (b) bendinde öngörülen şartlar oluşmadığı halde, tıbbi sarf malzemesi ihalelerinin pazarlık usulü ile yapıldığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

"... Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir."

hükmü yer almaktadır.

Kanun'un bu hükmüne göre, açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulü temel ihale usullerinden olup, pazarlık usulü istisnai bir ihale usulüdür ve sadece Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılmalıdır.

Kanun'un pazarlık usulü ile ihaleye çıkılabilmesinin şartlarını düzenleyen 21'inci maddesinin (b) bendinde;

"Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak

yapılmasının zorunlu olması." denilmek suretiyle, pazarlık usulü ile ihaleye çıkılabilmesine ilişkin özel haller sayılmıştır.

Hükümden anlaşılacağı üzere, önceden beklenen ve bilinen olaylar ile yine önceden öngörülebilir ihtiyaçlar, yapım tekniği açısından özellik arz etmeyen veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği bulunmayan işlerin 4734 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin (b) fıkrası kapsamında değerlendirilme imkânı bulunmamaktadır.

Bir durumun, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (b) bendi açısından, "idarece öngörülemeyen olay" içerisinde değerlendirilebilmesi için; durumun idare tarafından "öngörülemez", "olağan dışı" ve "idarenin iradesinden bağımsız" nitelikte olması gerekmektedir. Bunun yanında pazarlık usulü ile ihaleye çıkılabilmesi için diğer şartların yanında ihalenin ivedi olarak yapılmasının da zorunlu olması gerekmektedir.

Bununla beraber, ihalenin ivedi olarak yapılması şartı tek başına yeterli olmayıp ivedilik Kanun'da belirtilen doğal afet, salgın hastalık, can veya mal kaybı gibi ani ve beklenmeyen ve idarenin önceden öngöremediği özel şartlara bağlanmıştır.

www.balioglu.net

Bir işin acilen yapımına idarece karar verildiği durumlarda Kanun'da belirtilen diğer şartlar mevcut değil ise, pazarlık usulü ile ihaleye çıkılması mümkün görülmemektedir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından bazı tıbbi sarf malzemesi alımları, açık ihale sonucu temin edilemediği gerekçesiyle anılan Kanun'un 21'inci maddesinin (b) bendi kapsamında ihale edilmiştir.

Açık ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması durumunda alımlar, Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin (a) bendine göre ihale edilebilecektir. Bu durumda pazarlık usulünün uygulanabilmesi için açık ihale usulünde hiç teklif çıkmaması gerekmektedir.

Kanun'un 21'inci maddesinin (b) bendinde belirtilen hallerde ilan yapılması zorunlu değildir. İlan yapılmayan hallerde en az üç istekli davet edilerek, yeterlik belgelerini ve fiyat tekliflerini birlikte vermeleri istenir. Kanun'un 21'inci maddesinin (a) bendine göre yapılacak ihalelerde bankalardan temin edilecek belgeler, iş hacmini gösteren belgeler ve iş deneyimini gösteren belgelerde aranılacak yeterlik kriterlerinin parasal tutar olarak belirleneceği öngörülmüştür. İdareler bu düzenleme uyarınca, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin anılan

yeterlik kriterlerini düzenleyen maddelerinde yer alan oranları göz önüne alarak söz konusu parasal tutarları belirleyecekler ve Kanun'da belirtilen sürelerde ihale ilanı yapacaklardır.

Sonuç itibariyle, açık ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması durumunda tıbbi sarf malzemesi alım ihalelerinin, davet edilecek isteklilerinin idare tarafından belirlendiği ilansız pazarlık ihale usulü yerine, alımların Kanun'da belirtilen sürede Kamu İhale Bülteni'nde ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde ilan ederek ilanlı pazarlık usulü ile yapılması gerekmektedir.

İhalenin, ilanı gören tüm isteklilerin teklif verebildiği pazarlık usulü ile isteklilerin idare tarafından belirlendiği ilansız pazarlık usulü ile yapılması halinde oluşacak rekabet ortamı karşılaştırıldığında, ilanlı pazarlık usulünün sağladığı üstünlük ve fayda açıktır.

Kurum tarafından, bundan sonraki dönemlerde bulguda belirtilen tavsiye ve risklere azami özen gösterilerek olabildiğince ilanlı ihale usullerinin tercih edileceği belirtilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, kaynakların verimli kullanılması ve kamu yararının korunmasını sağlamak amacıyla gerekli şartlar oluşmadan ihalelerin istisnai bir usul olan ilansız pazarlık usulüne göre ihale edilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 3: Döner Sermayeli Kuruluşlarca Üretilen Hizmet Bedellerinde İndirimli Tarife Uygulanması

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezinde yatarak tedavi gören hastalardan alınan özel oda ücreti, Yönetim Kurulu tarafından Üniversitenin tüm akademik ve idari personeline %40 oranında indirimli olarak belirlenmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde; döner sermayeli kuruluşlarca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesi uyarınca, yükseköğretim kurumlarının eğitim, öğretim, araştırma ve uygulama birimlerinde kendi faaliyet alanları kapsamında bulunmak suretiyle kurulacak döner sermaye işletmelerinin kuruluş ve işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik'in "Fiyatların tespiti" başlıklı 7'nci maddesinin

2’nci fıkrasında; 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre, döner sermaye işletmesine bağlı birimler tarafından üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği'nin “Otelcilik hizmetlerinde ilave ücret uygulaması” başlıklı 1.9.4’üncü maddesinde; Sözleşmeli/protokollü sağlık kurumlarının, asgari banyo, TV ve telefon bulunan; 2 yataklı odalarda sundukları otelcilik hizmetleri için “Standart yatak tarifesi” işlem bedelinin 1,5 katını, tek yataklı odalarda ise 3 katını geçmemek üzere kişilerden ilave ücret alabileceği, Günübirlik tedavi kapsamındaki işlemler sırasında verilen otelcilik hizmeti için ise en fazla “Gündüz yatak tarifesi” işlem bedelinin 3 katına kadar ilave ücret alınabileceği ve istisnai sağlık hizmetlerinde otelcilik hizmetleri için ayrıca ilave ücret uygulanamayacağı ifade edilmiştir.

Tebliğ ile kurumlara, belirlenen sınırlamalar içerisinde ilave özel oda ücreti tespit etme yetkisi verilmekte, Kanun ve Yönetmelik ile de belirlenen bu ücretin herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı vurgulanmıştır. Bir başka deyişle “otelcilik hizmetlerinde ilave ücret” konusunda kişiler veya kurumlar için bir indirim veya muafiyet söz konusu değildir.

www.balioglu.net

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından özel odalarda kalanlardan alınacak ilave ücret, Yönetim Kurulu kararıyla Ondokuz Mayıs Üniversitesi bünyesindeki tüm akademik ve idari personelden % 40 indirimli olarak tahsil edilmektedir.

Kurum tarafından, üniversitenin tüm akademik ve idari personeline yatarak tedavi gören hastalardan alınan özel oda ücretinin yönetim kurulu tarafından alınan kararla %40 indirimli olarak uygulandığı belirtilmiştir.

Ancak 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 1’inci maddesinde; döner sermayeli kuruluşlarca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı belirtilmiştir. Ayrıca Üniversite Yönetim Kurulu’nun Kanun hükmüne aykırı olarak almış olduğu bu kararın herhangi bir hukuki geçerliliği bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, üniversite tarafından belirlenen ilave özel oda ücretlerinin, üniversite personeli dâhil hizmetten yararlanmak isteyen herkese aynı tarife uygulanarak alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Geçmiş Yıllarda Alınan Taşınırlardan Hiç Kullanılmamış ve Atıl Halde Bekleyen Taşınırların Bulunması

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından geçmiş yıllarda alınan taşınırlardan, uzun zamandır kullanıma verilmemiş, hiç kullanılmamış ve atıl halde bekleyen taşınırlar bulunduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile oluşturulan malî yönetim sisteminde; kamu idarelerinin, ihtiyaçlarını stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayanarak planlamaları ve bütçeleştirmeleri; sağlanan kaynakları etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde kullanmaları temel ilkedir.

Adı geçen Kanun'un "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli olarak elde edilmesinden ve kullanılmasından sorumlu ve bu hususlarda yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda oldukları hükme bağlanmış; Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde de bu husus vurgulanmıştır. Bu çerçevede kamu idareleri, ihtiyaç fazlası taşınır oluşmaması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Kurum tarafından, ihtiyaç fazlası demirbaşların Üniversite Taşınır Yönetim Birimi aracılığı ile kurum içinde ihtiyacı olan gerekli birimlere devrinin yapıldığı, Kurum dışından taleplerin olması durumunda üst yöneticilerin onayı ile ihtiyaç fazlası taşınırlarla taleplerin karşılandığı belirtilmiştir.

Ancak 2017 ve devamı yıllarda alınan taşınırlardan, uzun zamandır kullanıma verilmemiş, hiç kullanılmamış ve atıl halde bekleyen taşınırlar bulunduğu yapılan incelemelerde görülmüştür.

Açıklanan nedenlerle kamu kaynağının verimli kullanılması ve kamuda tasarruf sağlanması bakımından ihtiyaç planlamalarının doğru yapılması, ihtiyaç fazlası taşınırların kamu idareleri arasında bedelsiz devirlerinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

7. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Özel Oda Ücretlerinin Belirlenmesinde Tespit Edilen Hususlar	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu durum 2020 yılı denetimi kapsamında bulgu konusu yapılmıştır.
Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda yasaklılık kontrolü yapılmaya başlanmıştır.
Taşınır Mal Yönetiminde Tespit Edilen Eksiklikler	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Taşınır işlemlerine ilişkin görülen eksiklikler bulgu konusu yapılmıştır.

www.balioglu.net